

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției »Telegrafului Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 9699 Școl. 1914.

Notificare oficială.

La seminarul nostru arhidiecezan pedagogic-teologic instrucțiunea se începe în termenul normal, va se zică cu 1 Septembrie 1914 st. vechiu, conform regulamentului seminarial.

Aceasta se aduce la cunoștința celor interesați.

Sibiu, din ședința consistorului arhidiecezan ca senat școlar ținută la 14 August 1914.

Consistorul arhidiecezan.

Lupta uriașă din Galiția.

Sibiu, 2 Septembrie n.

Astăzi e a opta zi, decând s'a început groaznică luptă la granițele rusești, și până la scrierea acestor rânduri nu avem nici o știre despre rezultatul ei final. Se țin bine trupele, cum se vede, și ale noastre și ale dușmanului, și enorme vor fi pierderile, în morți și răniți, și ale unora și ale altora. Speranțele sunt însă mari, că învingerea va fi pe partea trupelor noastre austro-ungare, cari luptă cu un eroism vrednic de laudă și de admirație.

Ce se știe pozitiv este, că trupele noastre, cari au raportat frumoasă învingere dela Crasnic, și cari formează aripa stângă a întregii noastre armate aflătoare în luptă cu Rușii, au mai avut și alte învingeri și înaintează acum spre Lublin, fiind asigurată căderea acestei însemnate localități în mâinile lor. Dacă vor putea cuceri Lublinul, au pus mâna pe un însemnat centru de comunicație, pentru că în Lublin se întâlnesc toate trenurile rusești, și astfel se va putea împedea trimiterea de trupe nouă rusești pe câmpul de luptă.

Cei din centru asemenea luptă cu bărbăție, iar cei dela aripa dreaptă s'au tras puțin spre dreapta, și au respins cu multă bravură pe Ruși, cu toate că aceștia erau cu mult mai numeroși decât ai noștri.

Dela granițele sârbești nu avem nici o știre mai însemnată. Acolo nu se mai dau lupte mari, ci se așteaptă rezultatul luptelor dela frontierele franceze și rusești.

Cumcă învingerile de până acum ale Germanilor asupra trupelor franceze, engleze și belgiene, au însemnată mare și pentru Francezi și influențează asupra modului lor de gândire, se poate vedea din faptul, că comandantul suprem al trupelor franceze, generalisimul Joffre, a cerut el singur să fie rechemat, dându-și demisia. Se spune, că motivul retragerii sale ar fi incapacitatea constatată din partea sa la cei mai mulți dintre generalii francezi, dar poate să fie și incapacitatea sa proprie. Și că stau rău Francezii, să mai vede și din faptul, că se vorbește deja despre mutarea guvernului din Paris la Bordeaux, decretându-se orașul din

urmă de capitală a Franței. Parisul deci nu mai e sigur, cu toate întăririle lui cele puternice.

Și bombardarea Parisului s'a început deja. Deocamdată de sus, dela înălțimi mari. Un aeroplan german a plutit zilele trecute deasupra Parisului și din el a fost aruncată o bombă, care a explodat și a vulnerat două femei. Bomba a căzut în apropierea spitalului militar. Din aeroplan a fost aruncat și un steag german, precum și un bilețel, pe care erau scrise cuvintele următoare: «Armata germană e la porțile Parisului. Nu vă rămâne alta, decât să vă predați». Presa parisiană animează însă publicul și îl îndeamnă la rezistență energetică. Il asigură, că Parisul e atât de bine întărit, încât nu poate fi cucerit de Germani. Poporul francez, care nu e învins, să se reculegă deci și să delăture primejdia. Iar dacă nu-i va succede, atunci... «frumoasa Franțe are să devină provincie germană, în care vor fi numai umbre, fără suflet»... Așa scrie ziarul marelui bărbat de stat francez Clemenceau.

Situația e deci foarte serioasă pentru Francezi.

Invingerile armatelor germane.

Din partea marelui stat major german s'a dat următorul nou comunicat oficios despre mișcările trupelor germane:

Armata generalului Kluck a respins în ținutul dela Combles atacul, încercat la aripă, din partea unor puteri armate franceze, slabe ca număr.

Armata generalului Bülow a nimicuit de tot la St. Quentin armata franceză, mai mare decât cea germană, după ce mai înainte luase în captivitate un întreg batalion englez de infanterie.

Armata generalului Haussen a respins atacurile dușmanului la Rethel.

Armata principelui de Württemberg, continuând cu trecerea peste râul Maas, a avut ciocnire cu dușmanul, care era mai numeros. Trupele germane s'au retras în pozițiile de mai înainte. Au început apoi înaintarea de nou, cu bun succes. Înaintează spre Aisne, cucerind în drum fortăreața Ayvelles.

Armata moștenitorului de tron al Germaniei asemenea înaintează, după ce a cucerit fortăreața Montmedy. Toți soldații din ea, împreună cu comandantul, au fost făcuți prizonieri.

Armata principelui de coroană din Bavaria și armata generalului Heeringen stau în luptă cu trupele franceze la frontierele Lorenei.

Armata care operează în contra Rușilor a avut o luptă foarte însemnată la Ortelsburg. Dușmanul a suferit o înfrângere completă. Trei corpuri de armată au fost nimicite de tot, și 60.000 de soldați ruși au ajuns în captivitate, între ei și doi generali, comandanți decorpuri de armată. Au fost cucerite mai multe tunuri. Aci se așteaptă capitularea întregii armate ru-

sești, compusă din 250.000 de combatanți, pentru că e încunjurată din trei părți de trupele germane.

Bătălia dela Anvers.

Trupele belgiene, comandate de însuși regele Albert al Belgiei, au făcut încercarea să silească trupele germane a se retrage în altă direcțiune, pentru a le lăsa în pace barem noua capitală, Anversul. Germanii au simulat la început retragerea, iar trupele belgiene înaintau victorioase. Când s'au aflat apoi la locul potrivit și înainte combinat din partea comandantului trupelor germane, li-au eșit în cale, pe neașteptate, din trei părți, Germanii, și au deschis în contra lor un foc ucizător. Nu mai era vorba de luptă, ci de o curată măcelărire. Cine a mai putut scăpa, a luat-o la fugă pe unde a putut. Regele, statul seu major și ofițerii superiori, au fost duși cu automobilul în fugă mare la Anvers. Armata belgiană a fost nimicită de tot. Numărul morților ei se urcă la 10.000.

Generalul Victor Dankl.

Un nume, care e astăzi rostit cu mândrie de toți cetățenii monarhiei noastre. Un militar, care s'a distins pe câmpul de războiu, ca nime altul până acuma. E comandantul armatei noastre din Galiția, și anume, comandantul trupelor dela aripa stângă a liniei de bătăe, care a dat victorioasă luptă dela Crasnic și acum înaintează mereu spre Lublin, pricinuind mari pierderi dușmanului și bătăgând multă groază în el. E generalul de cavalerie Victor Dankl, fost comandant al corpului 14 de armată din Innsbruck, iar acum, cum am spus, comandantul armatei din aripa stângă a trupelor noastre, cari luptă cu Rușii. Comandant a două corpuri de armată, cari luptă însă cu atâta bravură, încât Rusia a trebuit să le pună în față șase corpuri de armată. Ai noștri deci luptă unul contra trei, și cu strălucit succes, grație bunei conduceri a generalului de cavalerie Victor Dankl, înțeleptul lor comandant.

Lupta dela Novosielia.

Un martor ocular descrie în «Az Est» după cum urmează lupta dela Novosielia, despre care am făcut pomenire în numărul trecut: «De pe malul Prutului, de pe o înălțime mai mare, am urmărit cu atențiune lupta de însemnată istorică, pe care istoria are să o numească pentru toate timpurile lupta dela Novosielia. Deocamdată amănunte nu pot se dau, pentru că nu permite conducerea de războiu, și nu permit nici interesele noastre bine pricepute. Nu voiu uita însă cât trăesc aceea ce am văzut. Ai noștri, mai ales honvezii și glotașii, apoi neîntrecuta noastră artilerie, care a deschis un foc, căruia dușmanul nu i-a putut rezista, au luptat toți ca adevărați eroi. Fiecare soldat în parte era un erou. Ba e prea puțin aceea ce se cuprinde în acest cuvânt. Fiecare

a fost un adevărat apărător al patriei. Ca și cum fiecare și toți ar fi știut, că Bucovina formează poarta pe care poate să-și facă dușmanul intrarea în patrie și poarta trebuie ținută închisă, dacă nu se poate altcum, baricadându-o cu corpurile lor neînsuflețite».

Neutralitatea României.

S'a răspândit vestea, că Rusia ar trimite muniție și miliție Sârbiei, pe Dunăre, și prin aceasta ar vătămă neutralitatea României. Și s'a răspândit vestea, că Rușii vreau se treacă cu puterea prin România cu trupele lor, pentru a străbate în Ardeal. De aci apoi combinația, că acum trebuie se între și România în acțiune, luptând alături cu trupele noastre. Pe temeiul informațiilor esacte pe cari le avem putem comunica, cumcă cerurile politice înalte din România nu au încă nici un motiv de a-și schimba atitudinea pe care au luat-o din capul locului, și de a părăsi stricta neutralitate, impusă țării românești de împrejurările în cari se află. România stă gata cu armata ei pentru orice eventualitate, despre iminenta ei intrare în acțiune însă nu se știe nimica, nici la Sinaia, nici la București.

Proclamația guvernului francez.

Noul guvern francez s'a întrunit în consiliu, sub conducerea presidentului republicii franceze Poincaré, și a stabilit textul proclamațiunii, care a fost adresată națiunii franceze. E de cuprinsul următor: «Francezi! Guvernul a luat în stăpânire locul de luptă. Țara știe, că poate conta la vigoarea și energia sa și că întreaga sa gândire e dedicată țării. Guvernul știe, că poate conta la țară. Fiii ei și-au vărsat sângele pentru patrie și libertate, alătura cu vitezele armate engleze și belgiene. Ei nu tremură în fața viforului groaznic de fier și de foc, care a cutropit cândva vreun popor. Toți sunt la post. Glorie celor vii și glorie celor morți! Oamenii cad, dar națiunea există. Învingerea finală e asigurată. E sigur, că se începe o luptă mare, dar nu decizătoare. Oricare se fie rezultatul, războiul se va continua. Franța nu e o pradă ușoară, cum își închipue inamicul în-pacient.

Francezi! Datorința e tristă, dar simplă: dușmanul trebuie respins, urmărit, teritoriul nostru curățit de prezența sa și libertatea scoasă din lanțurile sale. Statornicie deci până la extrem. Statornicie, dacă e necesar, până la sfârșit. Să ne înălțăm spiritele și inimile deasupra primejdiei, rămânând stăpâni pe soarta noastră. Intre acestea aliații noștri înaintează cu pași hotărâți spre capitala Germaniei, care începe se fie cuprinsă de frică (!) și înfrâng trupele germane, cari se retrag. Vom cere dela țară toate jertfele și toate forțele de ajutor pe cari le poate da în oameni și în putere. Se fim deci rezoluți. Viața națională, sprijinită de măsuri financiare și administrative, nu va suferi între-

rupere. Se avem încredere în noi înșine și se uităm tot ce nu privește patria. Privirea spre graniță! Noi avem sistem și voință, și învingerea va fi a noastră».

Proclamațiunea e subscrisă de toți membrii noului guvern francez, care, cum am spus în numărul trecut, e un guvern de concentrație, din care fac parte și oameni în principiu contrari războiului.

Rugare

cătră negustori și cătră întreg publicul sibian.

Societatea «Crucea Roșie» din Sibiu, ca să poată pregăti pe seama soldaților pumnusei (Pulswärmer), căciuli-de-iarnă (Schneekappen), cingători, obiele, și alte albituri, are trebuință de lână, bumbac, barchet, flanelă, pânză și alt material necesar la facerea sus numitelor articole.

Afară de acestea reuniunea, pentru a putea primi la *gară* pe soldații bolnavi sau răniți, are trebuință de cafea, ceai, ciocoladă, cacao, zahăr, lămâi și în sfârșit țigarete.

De aceea ne adresăm întâi cătră negustorii noștri și în același timp cătră întreg publicul, cu rugarea respectuoasă, să binevoiască a ne veni într'ajutor, dăruind societății articole de felul celor amintite.

Se observă, că la facerea hainelor și rufăriilor menționate se primește și material vechiu.

Toate ofertele sunt a se preda dlui Maximilian Viotti, strada Reisenfels nr. 17.

Sibiu, 1 Septemvrie 1914.

Comitetul.

Limba maternă în școlile de stat.

Ordinațiunea ministrului nostru de culte și instrucțiune publică, prin care se admite în școlile elementare populare de stat și limba maternă a elevilor, ca limbă auxiliară de propunere, și despre care am făcut pomenire în numărul trecut, conține în esență următoarele dispozițiuni:

În școala populară de stat, ai cărei elevi din prima clasă până la o terțialitate nu sunt maghiari, dar sunt de una și aceeași limbă maternă, și astfel nu înțeleg limba de propunere maghiară, învățătorul, la instrucțiunea strict luată din clasa I și II, întrucât îi permite cunoașterea limbei, are se folosească în mod auxiliar limba maternă a elevilor în măsura necesară pentru înțelegerea mai bună a cunoștințelor date. Dacă într'o școală sunt elevi nemaghiari de mai multe

limbi maternă, și numărul face câte o terțialitate a elevilor din clasa I, atunci în clasa I și II este a se folosi fiecare limbă maternă ca limbă auxiliară, dacă permite aceasta cunoștința de limbi a învățătorului.

Cu cei ce încep se umble la școală și nu știu unguerește, învățătorul, întrucât îi permit cunoștințele de limbă, are se folosească în comunicarea estrașcolară, fără considerare la numărul elevilor, limba maternă a copilului, pentru că copilul se poată înțelege imediat, la început, pe învățătorul său, se vadă în el pe binevoitorul sau conducător, să i se adreseze cu încredere și se prindă iubire față de școală.

Dacă într'o școală, elevii din clasa III, IV și V, în a treia parte a lor, nu sunt maghiari, dar de aceeași limbă maternă, și părinții ori epitropii lor cer: se poate ordona din partea comisiei administrative, ca scrisul și cetitul să se predea copiilor petenților și în limba maternă a acestora, în școala, în care învățătorul, ori învățătorii, posed limba respectivă în măsura, ca să poată percurge materialul trecut în planul de învățământ, trimis inspectorilor regești de școale. Dacă elevii sunt de mai multe limbi nemaghiare în clasa III, IV și V, dar în număr de câte o terțialitate, comisiunea administrativă poate ordona învățarea a două, ori trei limbi, dacă stau la dispoziție puterile didactice necesare.

Aceasta e esența ordinațiunii ministeriale, prin care se admite limba maternă a elevului, ca limbă de propunere în școlile populare elementare de stat, în mod auxiliar.

Apreciată din punct de vedere politic, hotărât, că ordinațiunea înseamnă un progres, un *pas spre bine*. Înseamnă ruperea cu trecutul și cu sistemul de până aci, după care învățătorul era oprit, chiar și dacă cunoștea bine limba maternă a elevului nemaghiar, a se înțelege cu acesta în altă limbă, decât numai în cea maghiară. Era sistemul, de a face, ca elevii nemaghiari din școlile de stat să învețe de nou a vorbi, de astădată însă nu în limba mamelor lor, ci în limba statului.

Apreciată însă din punct de vedere pedagogic, ea pare a nu fi pe deplin multumitoare. Domnul ministru trebuia se meargă și mai departe cu conciliația. Un bărbat de școală de ai noștri apreciază ordinațiunea din acest punct de vedere, deci curat pedagogic, și ne comunică după cum urmează părerile sale asupra ei, firește, ca păreri proprii, individuale:

Domnul ministru de instrucțiune a dat zilele acestea o ordinațiune (Nr. 114.000/1914), prin care dispune, ca

de aici încolo, în școlile primare de stat, cercetate de copii nemaghiari, să se introducă și limba maternă a acestora, și anume, în primele două clase ca limbă auxiliară, iar în clasele III—V (nu VI!) ca obiect de învățământ.

Prin ordinațiunea aceasta însemnată dl ministru recunoaște deci în mod concret importanța și necesitatea limbei materne în instrucțiune.

Dupăce dela 1868 încoace acest principiu a fost recunoscut numai în teorie, acum el pare a fi recunoscut și în practică. În adevăr, legea fundamentală a învățământului nostru primar, art. de lege XXXVIII din 1868, admite ca limbă de propunere în școlile comunale limba maternă a elevilor (§ 58). Tot astfel și în școlile primare de stat (§ 80). Cu toate acestea n'a existat și nu există nici o singură școală de stat cu limbă de propunere română; toate au ca limbă de propunere limba maghiară, *esclusiv* limba maghiară. Tot astfel și școlile comunale, afară de cele foste grănițerești. O contrazicere evidentă între lege și între executarea ei.

Care e acum raportul ordinațiunii ministeriale din chestiune cu legea dela 1868? Legea dispune, ca limba de predare să fie cea maternă, iar ordinațiunea lasă ca limbă de predare tot pe cea maghiară, pe când celei materne îi acordă numai rolul de limbă auxiliară și de obiect de învățământ. O deosebire mare și absolut evidentă.

E interesantă comparația, sub raportul limbei, între școala confesională și între cea de stat. În școlile noastre confesionale limba maghiară se predă în școale cu:

1 învățător în 13 ore pe săptămână,	
2 învățători „ 21 $\frac{1}{2}$ „ „ „	
3 „ „ 26 $\frac{1}{2}$ „ „ „	
4 „ „ 32 „ „ „	
5 „ „ 32 „ „ „	
6 „ „ 39 „ „ „	

După ordinațiunea ministerială Nr. 114.000 în școlile de stat, în cari conform legii (§ 80, art. XXXVIII din 1868) limba de predare ar trebui să fie cea română, lucrul stă astfel, că limba maghiară se predă:

în școale cu 1 învățător în 4 ore,	
„ „ „ 2 învățători „ 5 „	
„ „ „ 3 „ „ 5 „	
„ „ „ 4 „ „ 5 „	
„ „ „ 5 „ „ 5 „	
„ „ „ 6 „ „ 5 „	

Așadar limba maghiară, care pentru copiii noștri e o limbă străină, se predă în școlile noastre confesionale în 13—39 de ore pe săptămână, iar în școlile de stat, cari și ele ar fi să fie ale noastre, pentru că și noi suntem o parte constitutivă a statului, limba noastră maternă se predă în 4—5 ore!!!

Dupăcum se vede, nici un raport acceptabil între orele de limba ma-

ghiară în școlile noastre și între orele de limba română în școlile de stat, dupăcum nu e nici un raport acceptabil între legea dela 1868 și între ordinațiunea ministerială nouă.

Puțin acceptabile sunt și alte momente ale ordinațiunii. D. e. e neexplicabil, de ce limba maternă nu se propune și în cl. VI? Ciudat e ceea ce se zice într'un loc al ordinațiunii: «În contactul său afară de școală cu copiii cari încep (!) a merge la școală și cari nu știu unguerește, învățătorul, întrucât îi permit cunoștințele lui de limbă (!), să întrebuițeze și (!) limba maternă a copilului, pentru că copilul să-l priceapă pe învățător dela început, să vadă și se recunoască în el pe conducătorul binevoitor, să i se adreseze cu încredere și să îndrăgească școala». Aici se recunoaște, indirect, că limba maghiară nu e în stare să facă toate acestea. De ce nu i se dă atunci limbei materne terenul cel mai larg?

Mai departe: «Scopul învățării limbei materne e, ca copilul nemaghiar să învețe a scrie, a concipia și a ceti în limba maternă proprie».

Și al limbei maghiare care e?

Convingerea noastră, care ne-a călăuzit totdeauna și care străbate și legea dela 1868 e, că limba maternă e cel mai firesc și cel mai primordial mijloc al culturii; ea e o parte constitutivă a sufletului nostru, pe care-l exprimă; învățământul limbei materne ar trebui deci să aibă ca scop aprofundarea ei din toate punctele de vedere, cunoașterea și adâncirea pe baza ei a sufletului poporului, cunoașterea celor mai alese produse scrise în această limbă, întărirea legăturilor sufletești dintre toți cei cari o vorbesc și contribuirea, prin toate acestea, la înaintarea generală a lumii. Ceeace fixează ordinațiunea ministerială față de acestea, e grozav de puțin! A scrie, a ceti și a concipia în limba maternă, încă nu înseamnă cultură în veacul al XX-lea!

De aceea nu ne prea putem bucura de această ordinațiune, care nu dă nici a zecea parte din ce prevede legea, și care deci eludează legea. Noi am cerut, și cerem cu atât mai tare acum, în aceste vremuri grele, când poporul nostru a dovedit prin cele mai eclatante fapte patriotismul său, ca în toate școlile de stat cercetate de copii de ai noștri limba de propunere să fie cea românească, așa cum cere pedagogia și cum prevede și legea dela 1868, iar învățătorii să fie Români, cu tragere de inimă sinceră pentru popor și pentru cultură. Tot asemenea și în școlile comunale.

S. M. G. Gh. G.

FOIȘOARĂ.

Cuvânt pentru vremurile de restriște de azi.

Iubiți fii sufletești! Cugetați-vă că în astă dimineață, când la sorocul zorilor zilei am pășit căpătâiul odihnei de noapte, ceasul din părete ar fi bătut ora cincă, ar fi trecut 10, 20, 30 de minute, s'ar fi apropiat ora a șasea și soarele nu s'ar fi arătat la Răsărit, ar fi zăbovit într'adins în culcușul său peste vârful de muni, dincolo de ostroavele mărilor! Cătă neliniște și teamă în om și în toată făptura! Omul: Dumnezeu face un semn cu noi, s'a scarbit de fărădelegile pământului, a pus zăgaz luminii să orbecăm în răutățile acestei vieți. Animalele, cărora firea le-a sădit în inbuldul lor schimbarea vremii, s'ar fi trezit la sorocul știut gata de plecare, ar fi aștețtat în zădar și îngrozite de semnul lui D-zeu, ar fi început să fugă prin tunetere, să sbiere, să mugească, căutând adăpost din calea urgiei lui Dumnezeu. Iarbă și floare s'ar fi cutremurat, lipsindu-se de desmierdarea zorilor divine și de alintarea dulcea boare a dimineții.

Ne-am fi sbuciumat, am fi plâns, am fi căzut în coate și în genunchi, ca Dumnezeu să depărteze semnul de încercare,

Dar D-zeu e bun și e milostiv, el răzare soarele său și peste cei răi, ca și peste cei buni, și peste cei voioși, ca și peste cei vestejiți. În toate diminețile ne cercetează cu lumina sa, ne dă chizeșie dragostea sa, ne trimite nădejdea sa și credința, că e Emanuel, — Cu noi e D-zeu, ori unde ne-ar mâna ursita acestei vieți.

Dar nu ceasul primejdiei cu zăbovirea soarelui ne-a deșteptat ezi dimineață din somn, ci ceasul cel mare, când stăpanitorul nostru cheamă pe ostași la proba cea bărbătească a spărării Tronului și a cinstei țării noastre. Chemarea nu e îndreptată numai cătră cei aleși să îmbrace cămașa morții în ploaia de gloanțe dornice a ciurii pepturi de flăcăi și bărbați vâjjoși, ci sună glasul împărațesc cătră toți supușii lui, moșnegi și neveste și copii, ca să ajute cu ce au mai bun pentru biruința țării.

Acest glas l-au mai auzit părinții și moșii noștri și n'au pregetat a-l asculta cu toată veselia cetățeanului credincios. Și inima Maestății Sale a fost cunosătoare de ascultarea și vitejia noastră. Ca soarele de vară e inima stăpanitorului cu supușii săi credincioși, ca soarele care face țarina de se desfătează în belșugul cerului milostiv, iară soarele de iarnă trece peste firea amorțită și înghețată de suferințe și dureri înăbușite, și trece îngândurat și numai oftatul hăule a pustiu.

De aceea nădăjduesc, că cei ce ați

jurat credință stăpanitorului mai de mult sau de curând, împreună cu toți cetățenii monarhiei, serioși și cu bucurie veți fi primit chemarea sub steag. În numele vostru, al părinților și al tuturor ce rămân la căminurile voastre, dovediți credința luată cu sfânt jurământ. Stăpanul oștilor celor cerești încă să vă binecuvinteze și înarmeze brațul vostru.

Clipele acestea serioase aducă-vă aminte însă, și vă întipăriți în suflet, că nu numai voi sunteți soldați și destinați a pleca cu un steag, căruia să-i puneți în vârf cununa nevestejită a biruinței. Toți câți suntem creștini, de când ne naștem și ne botezăm, suntem soldați, și oastea noastră e pe pământ și în ceriu și are un comandant nelutrecut în vitejie și pildă veșnică de eroism. Știți pe acel viteaz al cerului și al pământului, al raiului și al iadului! E Domnul nostru Isus Cristos.

Și înainte de arătarea Lui între oameni se știa, că în lume doi vrăjmași nelutrecători dau luptă pe moarte și pe viață. Două tabere se pândesc ziua și noaptea pe față și în ascuns. E tabăra binelui și a răului, a păcatului și a virtuții, a morții și a vieții. Isus Cristos luând chipul robului a biruit răul și păcatul și moartea, și noi suntem urmașii lui în oastea lui, și avem armele lui, mai presus de toate descoperirile strategiei, ale puștilor, și tunurilor, și bombelor de pe pământ, din aer ori din ape! Și

dușmanul este tare, ispita păcatului, a luxului nebun, a necumpătării, a necurăției, a fuduliei și clevetirii, a micruinei și a tuturor deșertăciunilor de aspirare și lăcomie.

Armele noastre sunt credința, că D-zeu va delătura pedecile pentru dobândirea fericii, nădejdea că o soartă bună ni se pregătește și dragostea care va desarma pe toți cei ce ne fac neîncredere, sau cum zice apostolul Petru: Adugeți la credința voastră virtute, iar în virtute cunoștință, iar în cunoștință înfrânarea, iar în înfrânare răbdare stăruitoare, iar în răbdarea stăruitoare temerea de D-zeu, iar în temerea de D-zeu iubirea frățească, iar în iubirea frățească iubirea, în care fiind și prisosind în noi vom fi purarea biruitori în toate.

Inzestrați cu aceste arme să stăm purarea gata ascultând chemarea lui Cristos, care a zis: „Nu socotiți, că am venit să pun pace pe pământ; nu am venit să pun pace, ci sabie”. (Matei X, 34). Iar la Luca XII, 49: „Foc am venit să arunc pe pământ, și cât de mult voesc, ca acum să fie aprins, — gândiți, că am venit să dau pace pe pământ? Nu, zic vouă, ci numai desbînare”. (v. 51).

Când am cetit în sfânta Evanghelie aceste cuvinte, cari au stat și pe buzele Mântuitorului, nu mă puteam dumeri, cum au putut eși niște chemări atât de fioroase din gura lui Isus! Dar chemării acesteia a ră-

NOUTĂȚI.

Pentru cei lipsiți. Representanța fundațiunii Gozdu a votat în ședința de ieri, Marți, suma de *zece mii coroane*, ca ajutor pe seama familiilor lipsite ale celor chemați la armă și aflători pe câmpul de războiu.

Ordinul Maria Terezia Cea mai înaltă distincție militară în armata noastră este ordinul Maria Terezia, întemeiat de marea împărăteasă în memoria victoriei câștigate de generalul Daun. Distincțiunea este împreună cu titlul de baron și cu un salariu anual. Dintre români, cum știm, s'a bucurat de ordinul acesta neuitatul baron Urs de Margire. În timpul prezent în monarhia noastră austro-ungară nu se mai află în viață nici unul dintre militarii, cari au purtat distincția amintită. În războiul actual se ivește un nou prilej pentru ofițeri de a obține înaltul ordin Maria Terezia. Monarhul nostru a dat poruncă zilele acestea, ca generalii și ofițerii, cari în urma faptelor săvârșite în fața dușmanului se cred îndreptățiți a dobândi ordinul militar Maria Terezia, să-și trimită rugărilor conform statutelor ordinului, către comanda supremă a armatei, care le va înainta apoi locului competent spre hotărâre. — O d. n. l. împărătesei Maria Terezia există din 1757, de pe timpul războiului de șapte ani. În conformitate cu statutele, distincțiunea poate fi obținută numai de ofițeri pentru merite câștigate pe câmp de război, în deosebi pentru întreprinderi făcute de bună voie (chiar și contrare unui ordin dat) însă totdeauna izbutite. Distincțiunea are trei clase: 1. *Marea cruce*, cu titlul de baron și 12 mii coroane salariu anual; 2. clasa a doua este a *comandorilor*, cu 3000 coroane pe an; 3. clasa a treia este a *cavalerilor*, cu 1200 coroane salariu pe an. Insigniul ordinului este o cruce cu margine de aur, purtând la mijloc inscripția: *Fortitudini*.

Răniți aduși în Sibiu. Marți în 1 Septembrie n. au fost aduși în orașul nostru 40—50 răniți și așezați la spitalul militar. Un transport mai mare de răniți are să sosească astăzi, Miercuri, sau mâine în 3 Septembrie n.

În semn de recunoștință. Generalul rusesc Wanovski, care a fost vulnerat de un honved de ai noștri, a murit în spitalul din Lemberg. Înainte de moarte a testat toți banii pe cari îi avea la sine „Crucea Roșie” austriacă, în semn de recunoștință pentru îngrijirea bună care i s'a dat în spital. Între hârtiile sale a fost aflat și decretul, prin care Țarul Rusiei îl numește guvernor al Galiciei, cu reședința în Lemberg, în cazul că Galiciei va fi ocupată de trupele rusești.

Orașul Loewen distrus. Trupele germane cari se aflau în orașul belgian Loewen, au primit ordin să plece spre Anvers. După ce o parte din ele au eșit din oraș, au început locuitorii să puște asupra soldaților germani, din ferestre, din podurile caselor, din arbori. U marea a fost o luptă erănică între trupele germane și locuitorii orașului numit, și distrugerea totală a acestuia. N'a rămas în el nici o casă nedărâmată.

mas credincios cât a stat pe pământ. Răul și păcatul nu l-a cruțat și de furia răsvărtirii lui nu s'a temut.

Când a venit din pustie, s'a îndreptat către Ierusalim și a căutat Templul. Era în Templu o stare grețoasă și revoltătoare de negustori. Acolo se aduceau animale și paseri. Și nu era acesta răul cel mai mare. Dacă era animalul cu o smintelă cât de mică, se respingea, iar în templu se primeau numai bani jidovești. Jidovii din țări străine aveau să și schimbe banii înainte de p'ătre. Se mânie, prinde un bicu în mână și-i lovește în dreapta și în stânga, și toată lumea dă năvală spre eșire, răsturnând mese cu bani și căleând animale și oameni. Era plin de mânie, și revolta, tulburarea lui i-au dat curaj, și deși nu-l cunoștea nimenea, au eșit cu toții afară cuprinși de groază. Întâmplarea aceasta i se arăta poate sfântului Ioan pe insula Patmos, când a descris pe Cristos: Fiul omului îmbrăcat în vestmânt lung până la glezne și încins la pept cu cingătoare de aur, iar capul lui și părul alb ca lână albă, ca zăpada, și ochii lui ca flacăra de foc și picioarele lui ca arama care scanteie de foc aprinsă și glasul lui ca megetul apelor turbate, și avea în mână lui șapte stele, și din gura lui eșia o sabie ascuțită cu două tășuri și vederea săbiei ca soarele când scanteiază.

Deci a fost stăpânit și El de mânie, dar mânia lui nu e păcat, ci o virtute înaltă.

Delcassé îngrijorat. În fața unui corespondent dela ziarele italiene a declarat domnul Delcassé, azi ministru de externe al Franței, că situația e atât de serioasă pentru Franța, ca nici când altădată. E prudent, dacă se lasă cineva înșălat asupra învingerilor germane, cari pentru bărbatul de stat francez formează o surprindere, pe cât de mare, pe atât de neplăcută. Dacă ar fi se învingă Germania asupra Franței, el, Delcassé, nu ar putea supraviețui acestui eveniment!..

Istoria se repetă. Evenimentele ce se petrec acum pe câmpul de război german-francez, se aseamănă în multe puncte cu războiul dela 1870-71. Și astăzi, ca și atunci, se întâmplă criza de guvern francez cu numire de noi miniștri; și acum se cere ca generalismul armatei să fi înlăturat; și acum groaza a cuprins poporul Parisului, care se pregătește pentru cazul, când capitala Franței va fi earăși impresurată de armatele biruitoare ale Germaniei. Acum însă, afară de acestea, se întâmplă și alt lucru: în Paris se fac demonstrațiuni nu numai la ministerul de război, ci și în fața ambasadei rusești, și adevă în contra lui *Izvolski*. Se pare că masele poporului încep să vadă pe cei ce au împins Franța într'un război, din care va ieși frântă și umilită.

Bombe din balon. D'asupra orașului belgian Anvers s'a ivit Vineri un balon Zeppelin, care a aruncat opt bombe. O mulțime de case au fost distruse, 12 persoane omorâte și foarte multe rănite. O panică nespūsă a cuprins locuitorii din Anvers.

Cartușe dum-dum. Z'are din Berlin scriu, că la soloații căzuți și răniți francezi și englezi au fost găsite cartușe dum-dum. Germanii voesc să răspundă cu aspre contmăsurări.

Lupte la granița muntenească. S'a constatat, că în luptele din Muntenegru au luat parte și soldați sârbi, greci și francezi, dintre cari unii făceau parte din armata regulată. Erau comandați de ofițeri sârbi și ruși, dar foarte rău conduși. Mohamedanii sunt și acum însuflețiți pentru cauza monarhiei austro-ungare.

Orchestra în captivitate. Un transport de prizonieri francezi, care a trecut săptămăna trecută pe la Darmstadt, cuprindea și orchestra întreagă a regimentului francez de infanterie nr. 153 împreună cu dirigentul ei.

Nu dați alcool soldaților. Ministrul nostru de interne a dat un ordin, care trebuie primit cu satisfacție și urmat întocmai. Ordinul ministerial cere, ca de aici încolo la gările căilor ferate, unde trec soldații noștri, să nu li se mai dea băuturi alcoolice; ei în locul lor să li se aducă apă curată sau băuturi răcoritoare lipsite de alcool. Este de dorit, ca dispozițiunea aceasta să se observe cu toată rigoarea.

O puscătură și șaptezeci și doi de morți. Un ofițer german, vulnerat și internat în spitalul din München, a spus, că într'o groapă, unde s'au fost ascuns, au fost aflați morți 72 de soldați francezi, omorâți toți de un singur șrapnel (glonț de tun) al artileriei germane.

Mânia pornită de omul însuși, câtră un scop păcătos, cea necontrolată, e păcat; dar când e dictată de conștiință, condusă de iubire și cu un scop binefăcător, atunci mania e sfântă și se preface într'o virtute înaltă.

Noi însă auzim despre blândul Isus, și știm că e melul lui Dumnezeu, dar uităm că el e numit și leul semînției lui Iuda.

Îi atribuim însușiri feminine, iar nu bărbătești, dar curajul său eroid e neîntrecut. Când a scos pe negustori din templu, când mergea nelarmat printre aceia, cărora le zicea pui de năpărcă. A mers nelarmat în calea gonitorilor săi, în fața sinedrului a pășit mărturisind adevărul fără frică. Avea putere de opunere, dar nu s'a folosit de ea, și acolo și-a arătat, ca și pe cruce, puterea, iar nu umilinta lui.

Cu cei răi nu s'a împretinit, nici nu s'a temut de ei, de aplausele lor a îndemnat pe ai săi a se feri, ba a zis: *Vai celor cu nume bun*, cari își jertfesc credința și convingerea cea mai sfântă, cea mai dinlăuntru, ca să devie populari și plăcuți celor răi. Bruința se câștigă prin luptă crăncenă, scaldată în suferință și în sânge, iar nu prin renunțare și oblojind păcatul și nedreptatea.

Meșteșugurilor diavolului nu ne vom supune, fugind cu lașitate din ceata lui Cristos. Nici lumini nu-i vom aprinde să

Musică militară. Musica militară a regimentului nostru de infanterie numărul 31 e dusă pe câmpul de războiu. S'a format însă din rezerviști o nouă musică militară a regimentului nostru de casă, care va concerta mâine, Joi, dela orele 5 până la 6 d. a. în pavilionul de pe promenada de sus a orașului.

Anunț. Inscrierile la institutul pedagogic-teologic ort. român din Arad se fac în 3/16 Septembrie, ear prelegerile se încep în 4/17 Septembrie 1914. La școala civilă gr.-or. română de fete din Arad inscrierile pe anul școlar 1914—15 se fac în 1/14 și 2/15 Septembrie. Prelegerile se încep în 3/16 Septembrie 1914.

Din Albania. Principele Wilhelm de W. ed a părăsit Albania și a predat comisiunii de control internaționale guvernarea țării. Principele își va reocupa locul în regimentul dela Potsdam.

Biroul de informațiuni din Piața mare a Sibiului este deschis, începând cu 1 Septembrie, în zile de lucru dela 8—12 ore și dela 3—5 ore după amiază; în zile de Duminecă și sârbătoare dela 8—12 ore.

Redeschiderea teatrelor în Viena. Teatrele de curte ale Vienei se deschid și în anul acesta la termenul obișnuit. Piese autorilor francezi, belgieni, ruși și englezi au să fie excluse din repertoriu. O singură excepție se face, cu: *Shakespeare*.

Prizonierii dela Namur. La Aachen (sau Aix la Chapelle) din Prusia renană au fost aduși numeroși prizonieri, între cari se găsesc afară de *suavi* și soldați din cavaleria engleză.

Aprovizionarea armatei germane. Un ziar berlinez se ocupă cu recolta din Belgia și Rusia. Se constată că recolta belgiană este în general bună. Câmpiile și locurile de pșanat sunt bogate în nutreț. Recolta grăului este excelență. Astfel trupele germane vor avea proviziuni îndestulătoare atât pentru soldați, cât și pentru cai. Din potrivă, în Rusia recolta anului curent este slabă în adevăratul înțeles al cuvântului.

Organizarea universităților dela Pojon și Dobrițin. În Monitorul oficial a apărut regulamentul despre organizarea universităților din Pojon și Dobrițin. Pojonul va avea patru facultăți, și anume: 1. facultate juridică; 2. de medicină; 3. de limbi și filozofie, și 4. de matematică, științe naturale și agricultură. Universitatea Dobriținului va avea cinci facultăți: 1. facultate teologică reformată; 2. juridică; 3. de medicină; 4. de limbi și filozofie, și 5. de matematică și științe naturale. În anul școlar 1914—15 la universitatea din Dobrițin se vor deschide numai facultățile de teologie, drept și filozofie; ear la Pojon numai facultatea de drept. Rigoase în anul școlar 1914—15 nu se pot face la universitățile cele nouă.

Bioscopul Apollo, de pe piața Hermann va reprezenta, Mercuri și Joi în 2 și 3 Septembrie următorul program: *Sororia Aitena*, varietate. *Răzburarea din iubire*, dramă într'un act. *Fritzchen* are trebuința de bani, umoristic, predat de micul Abelăr. *Cănela din prairie*, după natură, colorat. *Carmencita*, după renumita operă spaniolă, în 2 acte. *Max și doctorița*, umoristic, scris și predat de Max Linder.

avem pace de el, ci împlinind jurământul dela botez să alergăm ca și ostașii țării în vârtejul luptei până la cea din urmă răsunare, când să putem zice cu Pavel: Luptă bună m'am luptat, drumul l-am făcut, credința am păzit. (Timotei II, Cap. IV 7).

Să ne obișnuim deci, iubitorii fii suflatești, cu gândul și cu grozăvia războiului, căci toată viața omenească este o luptă, mai înțepită, ori mai domoală. Și să prețuim și clipele cu sfinte fiori ale păcii, pe cari numai atunci le avem, când suntem la rugă și alergăm la Dumnezeu. Atunci înceată toată frământarea și sbuciumul vieții. Depunem înaintea lui Dumnezeu mărturia trudei și a năcazurilor, ca să ne dea putere a le suporta. El ne mângăie și ne îmbărbătează și îndeamnă: *Înainte!* Iar noi ca buni ostași răspundem: *Aici suntem Doamne, trimite-ne prin foc și prin apă prin ispite și cercări, în lipsuri și suferințe... Drumul jertfelor mai grele e drumul cel mai scurt, cu Dumnezeu aproape și cu biruința neamăgitoare. Duhul Domnului trece pe pământ, fericit este pe care-l găsește treaz și la locul său, peste acela se va așeza coiful mântuirii și cununa biruinței. — Amin.*

Roșia, în ziua mobilizării.

Tr. Scorobefiu

Colorile chineze. Din Berlin se scrie, că de aici înainte chinezii aflători în Germania, pentru a nu fi confundați ca japonezii, vor purta pe piept stegulețe naționale chineze în colorile: roșu-galben-vânt-alb-negru.

Înștiințare.

Spre orientarea părinților, cari vor să-și înscrie băieții la școalele medii gr.-or. române din Brașov, comunicăm, că data precisă a înscrierilor la timpul său se va publica cu cel puțin 8—10 zile înainte, în toate ziarele românești din patrie.

Înainte de 1 Sept. st. vechiu înscrieri nu se vor face la nici un caz.

Examenele de corigență se vor ținea parte în zilele de 1—3 Sept. v., — parte (în caz de amânarea înscrierilor) în zilele înscrierilor de mai târziu.

Examenul oral de maturitate se va ținea în 12/25 Sept.

Brașov, în 12 August v. 1914.

Direcțiunea școalelor medii gr.-or. române din Brașov.

Masa studenților dela „Albina”.

Concurs.

Pentru ocuparea locurilor vacante la Masa studenților dela institutul „Albina” se publică concurs. Studenții, de naționalitate română, cari doresc să fie admiși la această masă, au să-și înainteze la direcțiunea institutului până la 10 Septembrie n. c. orele 5 d. a. cererile instruite cu următoarele documente:

1. Atestat de botez,
2. Atestat despre averea părinților,
3. Testimoniul ultim școlar, și
4. Atestat de primire în una din școalele medii din Sibiu.

Deoarece, în urma scumpetei pieței din Sibiu, probabil că va fi restrâns numărul beneficiarilor la masa studenților, se vor lua în considerare numai cereri dela studenți din gimnaziul superior (cl. V—VIII). Masa se va deschide Luni, în 14 Septembrie 1914 n.

Sibiu, 2 Sept. 1914.

Direcțiunea „Albinei”.

Cărți și reviste.

Candela, foaie bisericească-literară din Cernăuț, a apărut nrul 8 din August 1914 și cuprinde: *Levitice*, de Dr. V. Tarnavski. *Natanail N. Dreteanu*, de D. Dan. *Materialismul ca sistem filozofic*, de Dr. St. Saghin. *Tratul Sf. Atanasie*, de Dr. I. Puiu. *Epistolă către Romani*, de Dr. V. Gheorghiu. *Text rusesc. Comunicări. Cronică.*

Cărți bisericești: 1. *Ne chiamă Cristos*, de preotul Toma Chiricuță, 12 pag. ni. Barlad, 1914.

2. *Spre fericire*, de Grigore Criveanu, București, tipografia Flacăra, 1914.

3. *Cuvântări catehetice*, de Sachelarul I. C. Beldie. Craiova, 1914.

4. *Pildele Mântuitorului Isus Cristos* de Arhiepiscopul Antim Petrescu-Botoșăneanu, Iași, 1914.

5. *Patericul* retipărit după prima ediția a Mitropolitului Grigorie (1828), de către Arhiepiscopul Antim Petrescu-Botoșăneanu, București, 1914.

6. *În delectnicire despre buna murire* (de Evghenie Vulgaris), retipărită după prima traducere (1845) a lui Veniamin, de către Arhiepiscopul Antim Petrescu-Botoșăneanu, București, 1914.

7. *Nicodem. Păcătosul pocăit*. Formează Nr. 1 din „Biblioteca Hușilor”, București, 32 pag. 20 bani.

8. *Aleluia. Cea din urmă noapte a lui Iuda*. Formează Nr. 2 din aceeași bibliotecă, București, 32 pag. 20 bani.

9. *În chestia „Micii Biblii”* de Dr. N. Bălan, Studiu extras din Revista Teologică, Sibiu, 1914, 50 bani.

10. *Sfaturi prielnice, date în biserică și școală*, de preotul Nicolae Sandovici, București, 1914.

11. *Drumul crucii*, de preotul N. Runceanu, București Prețul 60 bani.

12. *Solia Invierii*. Cuvânt către săteni împotriva băuturii de vinars, de Dr. Elie Daianu, protopopul Clujului. Cluj, 1914.

13. *Vitaniu*, (literatură de meditații creștine). De Macduff. Trad. de I. E. Torouiuț, Solca (Ardeal), 1913.

Nr. 681/1914.

(577) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul George Bucur din parohia de cl. III-a Crihalma, se escrie concurs — în sensul ordinului consistorial Nr. 8634 B. 1914 — cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Venitele împreunate cu acest post sunt: jumătate din toate venitele parohiale sistematice în ședința comitetului parohial dela 11 Iunie 1914 și aprobate de forurile competente afară de congruă. Apoi cor. 100 bani de cvartir până la zidirea unei case parohiale; 50 cor. anual pentru lemne de foc; drept de pășune pentru o vită în pădurea proprietarilor și congrua de capelan.

Vituriul capelan va trebui să aibă cunoștința muzicii instrumentale și să formeze cor bisericesc.

Rugărilor de concurs, instruite conform legii, se vor înainta subscrierului oficiu în termenul deschis.

Cohalm, în 13 August 1914.

Oficiul protopresbiterial al Cohalmului.

Ioan Bercean
protopop.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala conf. rom. gr.-ort. din Tâmpa, protopresb. Deva, (comună situată în nemijocită apropiere a gării Piski), se publică concurs conform ord. Vener. Consistor dto 15 August Nr. 9923 Școl. în urma trecerii la pensie a fostului învățător Avram Lăslău, cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”.

1. Salar conform Art. XVI. din 1913, anume: 600 cor. dela comuna bisericească, iar restul dela stat.

2. Cvartir în noul edificiu școlar și 8 metri de lemne pentru învățător și sala de învățământ.

3. Pe lângă datorințele impuse prin lege și regulamentele în vigoare învățătorul ales va fi dator fără altă remunerație să facă și serviciul de cantor, conducând regulat copiii la biserică și cântând cu ei cântările liturgice.

4. Să țină regulat instrucție cu elevii școlii de repetiție.

5. Să instrueze corul adulților și să aranjeze cu ei producțiuni.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugărilor ajustate cu documentele necesare la oficiul protopresbiterial din Deva în termenul susindicat și să se prezinte în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Alexandru Petrau
paroh, preș. com. par.

Ioan Muntean
notar.

Văzut:
(578) 1-3

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Nr. 152/1914.

(579) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător dela școala confesională gr.-ort. populară din Mateiaș, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 100 cor. dela comuna bisericească, 20 cor. pentru grădina de legumărit, plățile semestral anticipative, cvartir în natură, iar restul de 1100 cor. dela stat.

Concurenții își vor înainta suplicile lor instruite conform normelor în vigoare oficiului protopopesc din Cchalm până la termenul susindicat și au a se prezenta înainte de alegere la biserică în vre-o Duminică sau sărbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Mateiaș, din ședința comitetului parohial la 13 August v. 1914.

Ioan Brotea
paroh gr.-ort.

Nr. 687/1914.

Văzut:

Ioan Bercean
protopop.

Nr. 202/1914.

(580) 1-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător-cantor la școala conf. gr.-ort. română din Boroșneul-mic, (Treiscaune), se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 300 cor. dela comuna bis., 150 cor. dela Preaven. Consistor, 80 cor. venite cantonale, iar restul se va primi dela stat, precum a beneficiat și fostul învățător; cvrtir în natură și 1/4 jug. grădina lângă școală.

Dacă din vina învățătorului ales s'ar detrage ajutorul de stat, comuna bisericească nu este obligată a-l suplini. Învățătorul ales va fi obligat a forma și conduce cor

cu tinerimea adultă și cu copiii de școală și a conduce cântările liturgice cu corul elevilor sau cu al adulților. Va fi obligat mai departe a conduce școala de repetiție instruind pe elevii în pomărit, înfăințând și conducând grădina de pomi, având a beneficia de 1/2 parte a veniturii ei.

Cei ce reflectează la acest post sunt îndatorați a se prezenta în vre-o Duminică ori sărbătoare în persoană spre a-și arăta dexteritatea în cântările bisericești și în conducerea corului.

Cererile de concurs sunt a se înainta în termenul fixat oficiului protopresbiterial gr.-ort. al Treiscaunelor în Bereck.

Din ședința comitetului parohial, ca scaun școlar ținută la 13/26 Iulie 1914.

Eremie Ticușan **Gheorghiu Fazakas**
paroh., preș. notar.

Nr. 708/1914.

Văzut: **Constantin Dimian**
protopop.

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școlile noastre din comunele mai jos însemnate, se escrie concurs cu termen de 20 zile, dela această primă publicare.

1. **Acmariu**, cu salar: 600 cor., cvartir și grădina, dela comuna bisericească; restul promis dela stat.

2. **Geoagiu-de-sus**, postu' al II-lea, cu salar: 100 cor., cvartir și grădina dela comuna bisericească; — restul votat dela stat.

3. **Geomal**, cu salar 700 cor., cvartir și grădina dela comuna bisericească; — restul promis dela stat.

4. **Inuri**, cu salar: 600 cor., cvartir și grădina dela comuna bisericească; — restul cerut dela stat.

5. **Mesentea**, cu salar: 400 cor., cvartir și grădina dela comuna bisericească; 200 cor. dela P. V. Consistor; — restul votat dela stat.

6. **Sărăcsău**, cu salar: 400 cor., cvartir și grădina dela comuna bisericească; 200 cor. dela P. V. Consistor; — restul promis dela stat.

Petițiunile se vor înainta la subsemnatul oficiu notându-se, că aleșii învățători vor fi îndatorați a conduce copiii la biserică și a cânta cu ei la liturgie, iar până la alegere li-se recomandă concurenților a se prezenta în comună, spre a se face cunoștință cu poporul.

Alba-Iulia, 11 August 1914.

Oficiul protopresbiterial rom. ortodox al tractului Aiba-Iulia.

(574) 2-3

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Nr. 652/1914

(575) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători din comunele mai jos însemnate protopresbiterial Branului, se publică concurs cu termen de 20 zile, dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Peștera**, salar 400 cor. din cassa bisericeii, restul s'a cerut întregire dela stat.

Cvartir și grădina în natură, eventual relut de cvartir.

2. **Sirnea**, salar 100 cor. din cassa bisericeii, restul dela stat, asigurat prin rescriptul ministerial Nr. 56 503.

Cvartir și grădina în natură, eventual relut dn cvartir. Învățătorii aleși, pe lângă celelalte datorințe oficiale sunt datori să propună și religiuinea în școală, să fie cântăreți buni, să formeze și conducă cor cu elevii de școală și cu adulții în Dumineci și sărbători, când nu este ocupat cu corul să cânte regulat cântările din strană, să instrueze elevii școlii de repetiție fără altă remunerație.

Concurenții au a-și înainta cererile lor înzestrate confor legilor în vigoare subsemnatului oficiu în termen deschis, și au a se prezenta în comună a cânta în biserică și a face cunoștință cu poporul.

Zernești, în 4 August 1914.

Oficiul protopresbiterial gr.-ort. rom. al tractului Bran.

Ioan Hamsea
protopresb.

Nr. 345/1914.

(576) 2-3

Concurs repetit.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala noastră confesională din Blăfalul de jos (Alsoba ázsalya), în protopresbiterial Bistriței, se escrie din nou concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumente: a) Salar 600 cor. dela comuna bisericească, iar restul până la suma prescrisă de lege din ajutorul de stat incuviințat în princip, dar care se va asemna

pe temeiul documentelor celui ales; b) Corul în natură în edificiul școlii; c) Relut de lemne 48 cor., din cari se va încălzi și sala de învățământ; d) pentru conferențe 12 cor., și pentru scripturistici 10 cor.

Învățătorul ales va fi îndatorat să instrueze și în cântările bisericești, să conducă cor cu elevii și cu adulții, să cânte cu ei în biserică în Dumineci și sărbători și să conducă școala de repetiție.

Cererile de concurs cu documentele de lipsă se vor înainta oficiului protopresbiterial în Besterceze—Bistrița, iar reflecții sunt poftiți a se prezenta înainte de alegere în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Bistrița, 10/23 August 1914.

Oficiul protopresbiterial ortodox român.

Gregoriu Pletosu
protopresb.

Nr. 657/1914.

(572) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Soatul maghiar, din protopresbiterial Turda, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima inserare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotației preotești dela stat.

Concurenții să-și înainteze petițiile concursuale instruite în regulă subsemnatului oficiu protopresbiterial și cu prealabila incuviințare să se prezinte în biserică spre a cânta și face cunoștință cu poporul.

Turda, la 7 August 1914.

Oficiul protopresbiterial gr.-ort. român în conțelegere cu comitetul parohial.

Jovian Murășian
protopresbiter.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu

Archibald, *Impresii de Călătorie*, note de om

năcăjit. Prețul cor. 2 50. + 20 fil. porto.

Boldor A., *Dare de samă asupra mișcării literare pedagogice din anul școlar 19.2/13.*

Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Bunea Dr. A., *Incercare de Istoria Românilor până la anul 1382.* Scriere postumă cu un Portret foarte bine reușit al autorului. Prețul 5 cor. + 20 fil. porto.

Caragiale I. L., *Teatru*, opere complete

Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Cartea Verde, textul tractatului de pace dela București 1913. Prețul cor. 1 50.

+ 20 fil. porto.

Cazaban A., *Intre Femeie și pisică*, novele. Prețul cor. 1 50. + 20 fil. porto.

Chirițescu M. I., *Grănicerul*, povești. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Coșbuc G., *Fire de Iort*, poezii. Ediție nouă cu 100 pagini mai mare decât ediția anterioară. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Diamandy G., *Chemarea Codrului*, po este vitejască în 3 acte. Prețul cor. 1 50 + 10 fil. porto.

Drăgescu Dr. I., *Pro patria*, Povestire despre începutul și menirea neamului românesc. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto.

Dulfu P., *Gruia lui Novac*. Epopee alcătuită din cântecile de vitejie ale poporului român. Cu ilustrațiuni de A. Murnu. Ed. simplă cor. 1 50, ed. de lux cor. 2 50.

+ 20 fil. porto.

Eroii Noștri, pagini alese din istoria neamului. 3 broșuri à 30 bani. Broșura I conține: Războaiele între Români și D. ci.

Broșura II conține: Dacia sub Traian. Broșura III conține: Muntenia și Moldova, întâiele lupte cu Ungurii. Broșurile acestea sunt scrise pe înțelesul poporului. Porto 10 fil.

Farago Elena, *Din taina vechilor Răspântii*, poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Filipescu N., *Discursuri politice*, publicate de N. Pandelea. Vol. I. 1888—1901. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Flaubert G., *Salambo*, roman. Tradus de Ludovic Dauș. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Galaction G., *Biserica din Răzoare*, povești și schițe. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Ghica Ioan, *Pământul și Omul*, ilustrat. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Goethe, *Faust*, tragedie. Traducere în versuri de Ion Gorun. Prețul 1 coroană. + 10 fil. porto.

Hamat Alex. u., *Noua lege militară*. Extras din lege și tâlcuirea ei. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Herz A. de, *Bunicul*, comedie în 3 acte. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Hodoș E., *Frumoasa din Nor*, și alte povești. Prețul cor. 2 50. + 20 fil. porto.

Hodoș Z., *Masă ieftină*, găteala mâncărilor de dulce și de post. Rețete de Bucate simple și bune. Prețul cor. 1 20. + 10 fil. porto.

Horia-Petra-Petrescu, *Văduvoara* și alte șase monoloage pentru bărbați și dame tinere. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

În Teava lui Vlaicu. Prinos pomenirii lui Aurel Vlaicu. Prețul 80 fil. + 5 fil. porto.

Ionescu Șisești G., *Călător*. Prețul cor. 1 50. + 10 fil. porto.

Iorga N., *Note de Drum*. Prețul cor. 1 25 + 10 fil. porto.

Iorga N., *Istoria Statelor Balcanice în epoca modernă*. Lecții ținute la Universitatea din București. Prețul cor. 3 50 + 30 fileri porto.

Irimescu Cădești I., *Pe drumurile Cadri-laterului*, impresii și note. Prețul cor. 1 50 + 10 fil. porto.

Katargiu B., *Discursuri Parlamentare 1859-1862*. Prețul 3 cor. + 20 fil. porto.

Lazar Stefan, *Floarea Betuliei*, roman din epoca Asiro-Babiloniană. Traducere autorizată de Alexandru Ciura. Prețul cor. 1 80 + 10 fil. porto.

Lăcea Haralamb G., *Dincolo. Din Dunder în Balcani*. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Legea pentru Curtea de Casație și de Justiție. Prețul 2 cor. + 30 fil. porto.

Lăcusteanu P., *Suntem Nebuni*, schițe umoristice. Prețul cor. 1 50. + 10 fil. porto.

Lovinescu E., *Aripa morții*, roman. Prețul cor. 1 80 + 10 fil. porto.

Lupaș Dr. I., *Șaguna și Eșvös*, conferință ținută în sala festivă a gimnaziului din Brașov la 6 Decembrie 1913 și la „Asociațiunea” din Sibiu la 8 Decembrie 1913. Prețul 50 fil. + 5 fil. porto.

Mănușcu I., *De vorbă cu mine însu-mi*, poezii, cu des mnuri de Iser. Prețul 3 cor. + 10 fil. porto.

Moldovan S., *Ardealul II*, Ținuturile de pe Murăș. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Mureșanu Iacob, 1812—1887 *Album Comemorativ*. Prețul cor. 3 50 + 20 fil. porto.

Murnu G., *Istoria Românilor din Pind*

Vlahia mare 980—1259, studiu istoric după izvoarele Bizantine. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Pătrășcanu D. D., *Timotei Mucenicul*, povești. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Pillat I., *Eternități de o clipă*, poezii. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Popescu General Al. Candiano, *Războiul Neatârării*, asaltul și luarea Griviței. Prețul 3 cor. + 30 fil. porto.

Pușcariu Ioan cavalier de, *Notițe despre întâmplările contemporane*. Broșată cor. 3, legată cor. 3 50 + 20 fil. porto.

Pușcariu Dr. I., Ioan de Pređa, Dr. L. Borcia, Dr. I. Lupaș, Dr. Ioan Mateiu și Dr. S. Dragomir, *Contribuțiuni istorice privitoare la trecutul Românilor de pe pământul crăiesc*. Prețul 4 cor. + 30 fileri porto.

Rădulescu-Nger N., *Orfanii Neamului*, Roman Naționalist. Prețul 4 cor. + 20 fileri porto.

Sădoveanu M., *Privești Dobrogene*, povești. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Schiopul I. I., *Chestiunea polonă*. Rolul cooperativelor în lupta de conservare națională a Polonilor din Germania cu o hartă explicativă. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Sergent St. G., *Amintirile mele din Războiul pentru Independență*. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Simionescu-Râmni-eanu M., *Propileetice*, articole Teoretice și Dări de seamă. Prețul cor. 2 50. + 20 fil. porto.

Stanca Dr. S., *Pocăitii*, Studiu pentru combaterea sectei pocăitilor. Prețul 4 cor. + 20 fil. porto.

Stoica G., *Alte vremuri*, schițe și povestiri. Al 3 lea volum din Biblioteca Scriitorilor dela noi care apare sub aspicile „Asociațiunii”. Prețul 2 cor. + 20 fil. porto.

Suciu Em., *Țganul la vânat*, comedie originală în două acte și *Arde în țigănie*, în versuri. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Theodorian Caton, *Povestea unei Odii*, novele. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.

Virgiliu, *Eneida*, tradusă în proză de N. Pandelea. Prețul cor. 2 50 + 20 fil. porto.

Vitejile lui Mihai-Vodă, documente publicate de Nerva Hodoș. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Vlahuță A., *Dreptate*, povești. Ediția I-a a acestei cărți s'a trecut în decurs de vreo câteva zile toate și a eșit deja ediția II-a în 5—6 mii de exemplare. Prețul 2 cor. + 10 fil. porto.